

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 4693 din 12.08. 2022

La nr. 322 din 25 iulie 2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.1308/1997 - art.3, 4 ș.a.; Legea nr.121/2007 - art.1, 9 ș.a. și Codul Civil - art.1308).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.*

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>1986</u>	
"15"	<u>08</u> 2022
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8134 din 08.08.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 1308/1997 - art.3, 4 ș.a.; Legea nr.121/2007 - art.1, 9 ș.a. și Codul Civil - art.1308)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este Deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că *„Prezentul proiect a fost elaborat în scopul sincronizării prevederilor legale cu prevederile Legii nr.220/2021 cu privire la modificarea unor acte normative cu cadrul normativ relevant ce reglementează relațiile de dare în arendă a terenurilor proprietate publică al statului și al unităților administrativ-teritoriale”*.

Autorul proiectului concluzionează în nota informativă că *„Finalitatea de bază a acestui proiect constă în crearea unui cadru normativ coerent prin excluderea oricăror neconcordanțe dintre normele ce reglementează relațiile de dare în arendă/locațiune și vânzare-cumpărare a terenurilor proprietate publică (...), precum și asigurarea implementării corecte și conform scopului declarat a Legii nr. 220/2021”*.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin asigurarea implementării uniforme a prevederilor legale ce reglementează relațiile de dare în arendă a terenurilor proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale.

Cu toate acestea, în opinia noastră, dat fiind faptul că normele proiectului în redacția propusă fac referință la posibilitatea vânzării în continuare a unor categorii de terenuri la prețul normativ, considerăm că în așa mod există potențial de prejudiciere a bugetului statului sau a bugetelor unităților administrativ-teritoriale prin neacumularea mijloacelor financiare reale urmare a vânzării terenurilor.

Menționăm acest aspect deoarece domeniul proprietății publice rămâne a fi încă unul destul de vulnerabil la comiterea actelor de corupție.

Astfel, în opinia noastră, vânzarea terenurilor proprietate publică în unele cazuri prejudiciază grav interesul public prin vânzarea acestora la prețuri derizorii (fie la prețul normativ al pământului, fie prin stabilirea de către autorități a unor prețuri mult mai mici în raport cu cele de pe piață).

Analizând proiectul, atestăm că în conținutul acestuia autorul reglementează, în mare parte, modalitatea de vânzare a terenurilor la prețuri de piață, însă, atestăm că sunt norme care atribuie dreptul de a vinde terenurile la prețul normativ.

În aceste condiții, reiterăm ideea expusă mai sus de existența riscului de creare a posibilității de prejudiciere a bugetului statului sau a bugetului autorităților administrației publice locale.

În final, considerăm că este necesar o coeziune între subiecții direct responsabili cu atribuții în domeniu pentru a reanaliza minuțios normele prin prisma oportunității acestora în raport cu interesul public în partea ce ține de vânzarea unor categorii de terenuri și în continuare la prețul normativ al pământului.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului

normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Cu toate acestea nota informativă nu conține argumente care să justifice posibilitatea vânzării-cumpărării terenurilor, în special a terenurilor proprietate publică, la prețul normativ al pământului.

În opinia noastră, prin vânzarea terenurilor la prețul normativ stabilit de lege poate fi prejudiciat bugetul de stat sau bugetul unității administrativ-teritoriale. Totodată, poate fi prejudiciat și interesul public prin ascunderea prețului real de vânzare a terenurilor în unele cazuri.

În acest sens, nota urmează a fi completată cu argumente care să susțină promovarea unor norme din proiect prin care se acordă dreptul vânzării-cumpărării terenurilor la prețul normativ al pământului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În nota informativă se menționează că „Pentru implementarea proiectului nu vor fi necesare cheltuieli de la bugetul de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în acesta.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

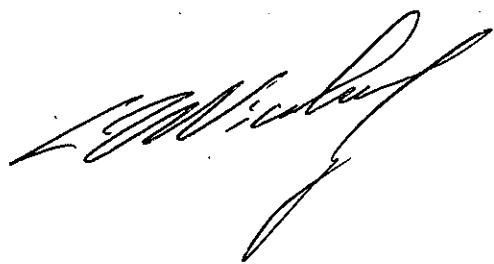
În nota informativă se menționează că *„Prezentul proiect a fost elaborat în scopul sincronizării prevederilor legale cu prevederile Legii nr.220/2021 cu privire la modificarea unor acte normative cu cadrul normativ relevant ce reglementează relațiile de dare în arendă a terenurilor proprietate publică al statului și al unităților administrativ-teritoriale”*.

Autorul proiectului concluzionează în nota informativă că *„Finalitatea de bază a acestui proiect constă în crearea unui cadru normativ coerent prin excluderea oricăror neconcordanțe dintre normele ce reglementează relațiile de dare în arendă/locatiune și vânzare-cumpărare a terenurilor proprietate publică (...), precum și asigurarea implementării corecte și conform scopului declarat a Legii nr. 220/2021”*.

În opinia noastră, dat fiind faptul că normele proiectului în redacția propusă fac referință la posibilitatea vânzării în continuare a unor categorii de terenuri la prețul normativ, considerăm că în așa mod există potențial de prejudiciere a bugetului statului sau a bugetelor unităților administrativ-teritoriale prin neacumularea mijloacelor financiare reale urmare a vânzării terenurilor. Totodată, prin vânzarea-cumpărarea terenurilor la prețuri normative există riscul ascunderii în mod intenționat a prețului real al terenului.

Menționăm acest aspect deoarece domeniul proprietății publice rămâne a fi încă unul destul de vulnerabil la comiterea actelor de corupție.

În final, considerăm că este necesar o coeziune între subiecții direct responsabili cu atribuții în domeniu pentru a reanaliza minuțios normele prin prisma oportunității acestora în raport cu interesul public în partea ce ține de vânzarea unor categorii de terenuri și în continuare la prețul normativ al pământului.

08.08.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI , Inspector principal

